

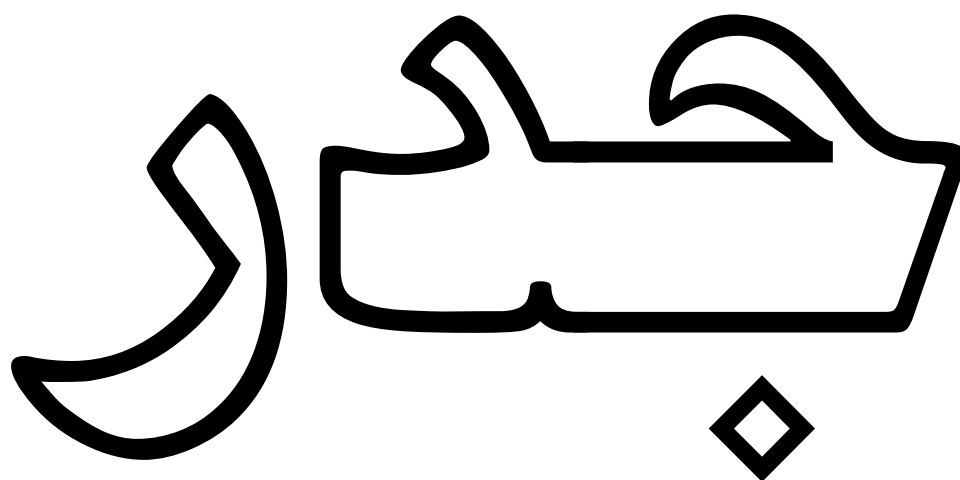

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۲۹۲

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۲۹۳، «جدر» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «جدر» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «جدر» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۲۹۳
ریشه	جدر
تعداد تکرار	۴
تعداد مشتقات	۴
تعداد ریشه مرتبط	۵۶

فهرست مشتقات

۱. أَجْدَرُ (۱)   ۲. الْجِدَارُ (۱)   ۳. جُدِرَ (۱)   ۴. جِدَاراً (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. ابو (۱)	۱۲. بلغ (۱)	۲۴. رحم (۱)	۳۶. عرب (۱)	۴۸. کنز (۲)
۲. ابی (۱)	۱۳. بئس (۱)	۲۵. رسل (۱)	۳۷. عقل (۱)	۴۹. کون (۳)
۳. اتی (۱)	۱۴. بین (۱)	۲۶. رود (۲)	۳۸. علم (۲)	۵۰. مدن (۱)
۴. اجر (۱)	۱۵. تحت (۱)	۲۷. شتت (۱)	۳۹. غلم (۱)	۵۱. نزل (۱)
۵. اخذ (۱)	۱۶. جمع (۲)	۲۸. شدد (۳)	۴۰. فعل (۱)	۵۲. نفق (۱)
۶. الله (۲)	۱۷. حتی (۱)	۲۹. شیء (۱)	۴۱. قتل (۱)	۵۳. وجد (۱)
۷. اله (۲)	۱۸. حدد (۱)	۳۰. صبر (۱)	۴۲. قری (۲)	۵۴. وری (۱)
۸. امر (۱)	۱۹. حسب (۱)	۳۱. صلح (۱)	۴۳. قضض (۱)	۵۵. وله (۲)
۹. انن (۱)	۲۰. حصن (۱)	۳۲. ضیف (۱)	۴۴. قلب (۱)	۵۶. یتم (۱)
۱۰. اهل (۲)	۲۱. حکم (۱)	۳۳. طعم (۱)	۴۵. قول (۱)	
۱۱. اول (۱)	۲۲. خرج (۱)	۳۴. طلق (۱)	۴۶. قوم (۲)	
	۲۳. ربب (۲)	۳۵. طوع (۱)	۴۷. کفر (۱)	

فهرست آیات

۱. {التوبة - ۹۷} الأغرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
۲. {الكهف - ۷۷} فَانْطَلَقَا حَتَّى إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلَهَا فَأَبَوْا أَنْ يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَ فَأَقَامَهُ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَاتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا
۳. {الكهف - ۸۲} وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا
۴. {الحشر - ۱۴} لَا يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرَى مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّى ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ